

Hermeneutika jako pokus porozumět možnému smyslu

Každodenní zkušenost nás opětovně přesvědčuje o tom, že některé věci, skutečnosti, situace atd. mají smysl a jiné smysl nemají – nebo alespoň jejich smysl nenahlížíme, jejich eventuelnímu smyslu nerozumíme, protože nám uniká. Anebo tam možná vůbec žádný není? Tady se musíme rozhodnout, zda vůbec někdy můžeme právem usoudit, že nějaká situace, nějaká skutečnost, zkrátka něco, nějaká událost či proces smysl nemá. Už to, že někdy něco na první pohled nesmyslného se nám po čase jeví jako nějak významné a tedy „smysluplné“, by nás mělo vést k jisté opatrnosti. Měli bychom spíš mít za to, že předpoklad naprosté nesmyslnosti něčeho by měl být prakticky vždy považován za předčasný a nedostatečně zdůvodněný. A proto tázat se po smyslu něčeho, nějakého dějství, nějakých událostí, nějakých procesů apod. má vždycky nějaký „smysl“, neboť se můžeme nadát, můžeme očekávat, že se nám po určitých vytrvalých pokusech a po větším úsilí přece jen nějaký pozitivní smysl (nebo i negativní smysl, ale nikoli nesmysl) ukáže, vyjeví. Zkrátka a dobře: předpoklad, že něco, co je před nám či kolem nás nebo do čeho jsme nějak zapleteni, má nějaký smysl, může být vždycky považován přinejmenším za oprávněnou hypotézu: to je podstata hermeneutického přístupu ke skutečnosti.

(Písek, 141027-1.)